

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת פנחס

בכור ישראל

הקב"ה מבקש לספור את בני ישראל.

הוא סופר ראשונה את שבט ראובן, ואפילו מדגיש שראובן הוא הבכור:

רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפִלֹא מִשְׁפַּחַת הַפְּלִאִי (במדבר כו, ה).

לכאורה לקרוא לראובן "בכור" זו אירוניה. הלוא כל זכויות-היתר של הבכור הועברו לשבטים אחרים: המלכות הועברה לשבט יהודה, הכהונה הועברה לשבט לוי, ושני חלקים בנחלה ניתנו ליוסף שהתפצל לשני שבטים, אפרים ומנשה. מה נשאר לראובן מהבכורה אחרי שריקנו אותה מכל תוכן? הרי נראה שרק הכותרת נשארה!?

התורה רוצה ללמדנו שהמידה של ראובן היא מידת הבכורה, ושבלעדיה אין קיום לאומה.

ראובן "פתח בהצלה תחילה" ומנע מאחיו להרוג את יוסף, וכן נכנס חלוץ לכבוש את הארץ. ראובן הוא האיש שקיבל על עצמו את הערך של ערבות הדדית.

לכן עכשיו, כשמונים את ישראל לקראת היציאה למלחמה, זהו הזמן להזכיר כי ראובן הוא הבכור, וכי המידה שלו היא המידה הנצרכת ביותר לקיום האומה הישראלית.

שאול דוד בוצ'קו